

A Ciszterci Rend Generális Káptalanja

Ariccia, 2022. október 9.

P. Mauro-Giuseppe Lepori OCist

Köszöntés és bevezetés

Kedves Apátnő és kedves Prézesapát,
kedves Generális Prokurátor,
kedves apátnők és kedves apátok,
kedves priorisszák és kedves priorok,
s a Generális Káptalan minden tagja!

Legutóbbi Generális Káptalanunk óta 7 év telt el, amelyek nem voltak könnyűek. Az utóbbi éveket ugyanis megjellegte egyrészt a világjárvány, másrészt közösségeink növekvő gyöngesége, valamint súlyos szabálytalanságok és a hatalommal való visszaélés következtében előjárók lemondásának egész sora.

Generális Káptalanunkon sok új arccal találkozunk: 7 prézesapátnál volt váltás, s lett egy új Kongregációnk: Nagy Szent Gertrúd Kongregációja. Eugenio Romagnuolo prézesapát a Casamari Apátságából 2020 áprilisában a Covid áldozataként elhunyt. Körülbelül 43 új előjárónk van (ez a Generális Káptalan tagjainak mintegy a fele), köztük 7 adminisztrátor. 13 közösség különféle okokból elveszítette sui juris státuszát. Eddig csak egy új sui juris apátságnak van előjárója: a vietnámi Phuoc Hiep-ben. A Rend nagy személyiségei fejezték be ezekben az években hűséges szolgálatukat. A Regina Mundi-ből Gemma Punk apátnő 75 év után mondott le előjárói szolgálatáról. Most már tudjuk, hogy ő még Erzsébet királynőnél is hosszabban „uralkodott”! Rosaria Saccol apátnő a S. Giacomo di Veglia-ból 51 év után fejezte be előjárói szolgálatát és 2021. november 23-án szentként hazatért menyeyi Atyjához. Irmengard Senorer apátnő Mariengarten-ből nemrég fejezte be 39 év után előjárói szolgálatát.

Azokról az előjárókról is szeretnék megemlékezni, akik ezekben az években tértek vissza az Atya Házába: Gerardus Hopstaken apátról, aki a feloszlatott Szűz Mária Minden Kegyelem Közvetítője Kongregáció emeritus prézesapátja volt; Jean Lam apátról, aki a Szent Család Kongregáció emeritus prézesapátja volt; Ambrogio Luigi Rottini apátról, aki az Olaszországi Szent Bernát Kongregáció emeritus prézesapátja volt; továbbá Consolata apátnőről Frauenthal-ból, Assunta apátnőről Santa Susanna-ból, Bao apátról My Ca-ból, Christian apátról Rein-ből, Dénes apátról Dallas-ból, Presentación Muro apátnőről Santo Domingo de la Calzada-ból, Ágnes apátnőről Kismarosról. A Rend egy további fájó vesztesége Sebastiano Paciolla atya 2021. június 22-én bekövetkezett halála.

A Generális Káptalan szavazati joggal bíró tagjainak száma 7 év alatt 100-ról 87-re csökkent. A rendtagok száma – a Vietnámmal hasonló országok és néhány európai és egyesült államokbeli közösség ellenére, amelyek nem szűkölködnek hivatásban – 2500-ról 2217-re esett vissza.

Ahogy június 13-án a Szentatyánál tett látogatásom során fogalmaztam: „Bár mindnyájunk számára egyre fáradtságosabb a járás, mégis többet járunk együtt.” Ferenc pápa egy afrikai közmondással válaszolt: „Ha gyorsan akarsz menni, menj egyedül, de ha biztonságban, biztonságosan kívánsz előrehaladni, akkor másokkal együtt járj!”

Igen, úgy gondolom, hogy többet járunk együtt, de nem mindig és nem mindenkiel. Ennek a Generális Káptalannak a végén meglátszik majd, hogy a Szentatya igazat mondott vagy sem. Remélem, nem engedik, hogy gyóntnom kelljen!

Mire kell egy Generális Káptalannak szolgálnia?

A *Carta Caritatis* 903 év óta újra és újra ezt ismételgeti nekünk: „Itt lelkük üdvéért tanácskozzanak. Ha a szent Regula vagy a rendi szabályzatok megtartása terén valami javítani vagy hozzáadnivaló lenne, arról határozatot hozzanak. Újítsák maguk között a béke és a szeretet kötelékét” (CC 7,2).

A CC ezzel számos apostoli buzdítást megismétel, többek között Szent Pálnak az efezusiakhoz intézett szavait: „Kérlek benneteket, hogy éljetek méltón ahhoz a hivatáshoz, amelyet kaptatok, teljes alázatban, szelídségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel. Törekedjete rá, hogy a béke kötelékével fenntartsátok a Lélek egységét. Egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki mindennek fölötte áll, mindent áthat és mindenben benne van. (...) Inkább igazságban kell élnünk és szeretetben, hogy egyre inkább összeforrjunk a Fővel: Krisztussal. Ő az, aki az egész testet egybefogja és összetartja a különféle ízületek segítségével, hogy a tagok betöltsék az erejükhöz szabott feladatkört. Így növekszik a test, és építi fel saját magát a szeretetben” (Ef 4,1-6.15-16).

Ferenc pápa minden buzdításában az Egyház szinodális jellegét igyekszik újjáéleszteni. Így segít minket abban, hogy újra felfedezzük ciszterci karizmánkat olyan közösségek „közös útjaként”, amelyeket egyetlen hivatás, egyetlen remény, egyetlen hit és egyetlen felebaráti szeretet kapcsol össze. Leveleimben és néhány előadásomban az utóbbi 4 évben arra törekedtem, hogy felébresszem magunk között hivatásunknak és küldetésünknek ezt a szinodális tudatosságát, függetlenül az obszervanciától, és a közösségeink vagy kongregációink életstílusát illető különbözőségektől. Nagy segítségemre volt ebben, hogy részt vehettem különféle egyházi találkozók: a 2018-as püspöki szinóduson, amelyet a fiataloknak szenteltek, 2019 februárjában egy vatikáni találkozón, amelynek témája visszaélések voltak az Egyházban. 2021. október 9-én és 10-én végül az egész Egyház szinodális útja megkezdődött, amely a következő évben egy püspöki szinódussal éri majd el csúcspontját. A meglepetés, hogy váratlanul a Legfőbb Elöljárók Egyesülete Végrehajtó Tanácsának a tagjává választottak, s a még ennél is nagyobb meglepetés, hogy ennek az Egyesületnek az alelnökévé választottak, szintén bátorítást jelentettek számomra. Ez a feladat szerencsére nem jár túl sok és nagy megterheléssel, abban viszont mindenképp segítségemre van, hogy jobban oda tudjak figyelni mindarra, ami a világegyházban és a világban lüktet. A Rendet

is megpróbáltam bevonni ebbe a tudatosságba. Világosan látom, hogy más rendek mennyire odafigyelnek a mi monasztikus tapasztalatunkra és érzékenységünkre, amikor nehézségek megoldásáról, de leginkább, amikor az egyházi küldetés megéléséről van szó. Fontos ezt tudatosítanunk, mert nem annyira a Generális Apát szerepe tett engem erre képessé, hanem sokkal inkább az a hivatás, amelyben Mindnyájukkal osztozom.

Pontosan egy évvel ezelőtt, 2021. október 9-én, a szinodális út kezdetén a Szentatya így fogalmazott buzdításában: „Félő, hogy a közösség és a küldetés kissé elvont fogalmak maradnak, ha nem ápolunk olyan egyházi gyakorlatot, amely az út és a munka minden egyes fázisában kifejezi a *szinodalitás konkrétságát*, elősegítve mindannyiunk valódi bevonását. Szeretném elmondani, hogy szinódust tartani mindig jó és fontos, de az akkor lesz igazán gyümölcsöző, ha az Egyház létének, a valódi részvétellel történő cselekvésnek az élő kifejeződésévé válik.

Ez nem stílus, hanem hit kérdése. A részvétel a keresztségben kapott hit követelménye. Ahogy Pál apostol mondja: »az egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté lettünk a keresztségben« (1Kor 12,13). A kiindulópont az egyházi testben ez és nem más: a keresztség. A keresztségből, életünk forrásából ered Isten gyermekeinek az egyenlő méltósága, jóllehet a szolgálatok és karizmák különbözőségében. Ezért mindenkinek feladata, hogy részt vegyen az Egyház életében és küldetésében. Ha hiányzik Isten egész népének valódi részvétele, félő, hogy a közösségről szóló eszmefuttatások csak jámbor szándékok marad” (a Szentatya 2021. október 9-én elhangzott beszéde).

Közreműködni az Egyház küldetésében

„Mindenkinek feladata, hogy részt vegyen az Egyház életében és küldetésében” – mondja Ferenc pápa. Szeretném kiemelni ezt a mondatot, mert segít tudatosítanunk, hogy a találkozás és az együttműködés nemcsak a magunk számára feladat, hanem olyasvalami, amit az egyetemes leheletnek kell éltetnie és lelkesítenie. A *Carta Caritatis* kérésének megfelelően biztos, hogy a lelkünk üdvéért kell tanácskoznunk, s biztos, hogy ha a szent Regula vagy a rendi szabályzatok megtartása terén akad valami javítani vagy hozzáadnivaló, arról határozatot kell hoznunk. Az is biztos, hogy meg kell újítanunk magunk között a béke és a szeretet kötelékét (vö. CC 7,2). De ha mindeközben nem gondolunk az egész Egyház küldetésére, azaz az egész világ üdvösségére, akkor a magunkon végzett munka narcisztikus és terméketlen lesz, s még a magunk számára sem hoz gyümölcsöt. Rendünk kezdettől fogva megmaradt az egységben és munkálkodott saját megtérésén azzal a vággyal, hogy a Rend tagjainak és az Anyaszentegyház minden fiának hasznára legyen – *prodesse illis omnibusque sanctae Ecclesiae filiis cupientes* (CC 1,3). Az Egyház gyermekein az egész emberiséget értjük. Arra szólítanak fel minket, hogy legyünk atyja és anyja, fivére és nővére az egész emberiségnek. Nem egy elvont emberiségnek, hanem annak az emberiségnek, amely ma születik, ma él, ma dolgozik, ma szenved és ma hal meg a világban. Nem szabad terméketlennek és haszontalannak tartanunk magunkat, ha nincs nálunk hivatás, vagy ha be kell zárunk egy monostort. Akkor kell terméketlennek és haszontalannak éreznünk

magunkat, ha enélkül az egész emberiség iránt érzett szenvedélyes szeretet nélkül éljük meg hivatásunkat.

A Szentatya mindig az „útra kelő Egyházzal” beszél, ami egy missziós szenvedélyesség, amely az egész Egyházat a megzavarodott, irányvesztett, s a Krisztus nyájától eltávolodott juhok felkutatására indítja. Nekünk is rá kell találnunk s újra fel kell élesztenünk magunkban ezt a missziós kisugárzást, tekintetbe véve Kongregációink és közösségeink inkább kontemplatív, vagy inkább apostoli jellegzetességeit. Így lehetünk csak élők s így ragadhat meg minket az Evangélium öröme, ahogy Ferenc pápa az *Evangelii Gaudium*-ban mondja: „Minden keresztény ember és minden közösség maga fogja felismeri, hogy melyik az az út, amelyet az Úr kér tőle. Ám valamennyien egyaránt arra kapunk indítást, hogy fogadjuk el ezt a hívást: lépünk ki a saját kényelmünkből, legyen bennünk bátorság eljutni az összes perifériára, ahol szükség van az evangélium világosságára” (EG 20).

Azért vagyunk csak olykor búskomorak és elégedetlenek, érzékenyek és szeszélyesek, mert megfélekedünk a világ üdvösségéről. Szem elől tévesztjük a világjárványt, a szegénységet, a háborút, az éhínséget, s azt a számtalan férfit, nőt és fiataalt, akik nem találják életük értelmét. Megfélekedünk az ártatlan gyermekek szenvedéséről, a létbizonytalanság közepette élő családokról, a világban élő emberek gazdasági és szociális nehézségeiről. Megfélekedünk az üldözött keresztényekről, megfélekedünk a vértanúkról. Megfélekedünk a migránsokról. Megfélekedünk azoknak a bűnösöknek a szomorúságáról, akik nem ismerik a Megváltót. Egy szóval: megfélekedünk mindazokról az elveszett bárányokról, akiknek nincs pásztoruk – ami azt jelenti, hogy szem elől tévesztjük Krisztus emberekkel együttérző szeretetét (vö. Mk 6,34).

Hányszor kérdeztük magunktól némelyikükkel együtt, olyan nehézségeket tapasztalva, amelyekre nem találunk megoldást, s amelyek újabb konfliktusokat, követeléseket, engedetlenségeket, hűtlenségeket szítottak: mi köze van ennek a világ üdvösségéhez, Krisztushoz, aki azért jött el hozzánk, hogy közöttünk éljen, szenvedjen, meghaljon és feltámadjon, hogy minket megmentsen?

Mégis vigasztaló látnunk, hogy a legtöbb közösség és ember ezzel a küldetéstudattal él, ami naggyá és ragyogóvá teszi az életüket, akkor is és különösen akkor, amikor a körülmények, feltételek, s az egészség tevékenységük korlátozására kényszeríti őket. Az, aki nagyon szeret, még ha nem is tehet semmit, mégis úgy cselekszik, ahogy az Isten!

Sok szerzetestestvérnek és szernővérnek „kilépésre kész a szíve”, ami azt jelenti, hogy gyermeki, missziós lelkületű a szívük, még akkor is, sőt, éppen akkor, amikor nem tesznek mást, mint imádkoznak, s amikor mindent fel tudnak áldozni a világ üdvösségéért. Örömmel látom, hogy a közösségeinkben olyan sok fiatalban megvan hivatásunknak ez az egyetemes érzéke, s ez reménységgel tölt el.

Ezzel a reménnyel nyitom meg Generális Káptalanunkat, amelyhez már kértük a Szentlélek segítségét, s amelyhez a továbbiakban is kérni fogjuk őt azáltal, hogy mindenre, amit ezekben a napokban megélünk, megfogalmazunk, gondolunk, érzünk, epiklézist mondunk, így mutatva be s ajánlva fel azt a Szentléleknek, hogy megtestesülhessen Krisztus, a Megváltó s az Atya Irgalmassága úgy, ahogy Máriának, az Egyház és Cîteaux Édesanyjának a méhében megtestesült.